

Thesis Title Development and Performance of Community-based Forest Management in Quang Binh Province, Vietnam

Author Mr. Truong Quang Hoang

M. S. (Agriculture) Agricultural Systems

Examining Committee:

Assoc. Prof. Dr. Benchaphun Ekasingh	Chairman
Lect. Phrek Gypmantasiri	Member
Lect. Laxmi Worachai	Member
Assoc. Prof. Dr. Tavatchai Radanachaless	Member

Abstract

Recently, the government of Vietnam has made change of the existing strategy of forest management from “state’s forest” to “ people’s forest” in order to involve local people in forestry activities. A variety of state policies that supports for this change has been promulgated and carried out. As a consequence, the community forestry, which arose for long time ago in the country, has been given attention and developed. However, in practice, the community forestry or the pattern of forest management by the community has been slowly developed and facing with many challenges caused by the internal factors as well as the legal framework of the state. This has raised problems needed to study.

The study focused on analyzing the actual situation of the community-based forest management of the Quang Luu commune using the approach of institutional analysis. One of three villages of the commune was selected for study. Field data was collected by participatory observation, interviews and household survey. The participatory evaluation approach was employed to evaluate the performance indicators in term of the community management.

The forests of the village were poor secondary forests or plantation forests with ages below 4 years old. The economic value of the forest resources was not considerable. However, they had an important role in keeping and supplying water for agricultural cultivation and household use as well.

It was found that the existing community-based forest management (CBFM) of the village was the evolution from the traditional forest management practice, which arose for a long time ago. The initial motivation of the villagers to protect the forests was the spiritual belief, but then their dominant motivation was the protection of water resources.

Together with the change in the administration system at the local level, the local institution of forest management had also undergone changes. Prior to the late 1980s, the CBFM was under the Cooperative's control with the top-down management approach. Since 1990, it has been under the commune authority's control with the bottom-up approach.

Agricultural development remarkably contributed to reducing the dependence of the villagers on the forest products but increasing their dependence on water resources. This, in turn, helped the village to gradually advance the sustainable forest use.

The different perception of the villagers on the legal status of the forest affected their behaviors toward the forests. The villagers, who perceived the forest as the common property, tended to choose the cooperative strategies in managing and using the forests, but those, who perceived the forest as the state property, tended to choose the uncooperative strategies.

The active social associations, traditional reciprocity, dependency on the forests for water source, when reinforced by the belief and operational rules, were the foundation for the cooperation of the villagers in managing the common forests.

The policies of the state have devolved increasing rights to the local people on the forests, and contributed to institutionalizing proper rules of the village on the common forest and improving the legal power of the village community in forest management.

The forestland and forest allocation policy has provided important incentives for the villagers to exercise good management of allocated forest. However, the incomplete or slow implementation of this policy in the locality has left a serious consequence in that some forest areas have become without owners, which have given incentives for illegal exploitation.

The community-based forest management of the village is evaluated to be better in the period from 1990 to now than in the previous before 1990. It also is predicted to be better in the future. This implies that the forest management of the village will be further developed.

In spite of some certain limitations, the community-based forest management of the village proved its role in forest management through its achievements. In order to help the village to be a legal unit of forest management and help it to overcome the existing difficulties, it is suggested that the government should review and supplement relevant legal codes in order to create the adequate legal environment for community-based forest management. At the same time, the financial and technical supports from the government to the village will also be necessary.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาและผลการดำเนินงานของการจัดการป่าไม้ชุมชนในจังหวัด
กวาง บิ่น ประเทศเวียดนาม

ชื่อผู้เขียน นายครู กวง ฮวง

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) เกษตรศาสตร์เชิงระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจพรรณ เอกะสิงห์	ประธานกรรมการ
อาจารย์ พฤกษ์ ยิบมันตะศิริ	กรรมการ
อาจารย์ ลักษณ์มี วรชัย	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย รัตน์ทะเลศ	กรรมการ

บทคัดย่อ

เมื่อไม่นานมานี้ รัฐบาลของประเทศเวียดนาม ได้เปลี่ยนแปลงกลยุทธการจัดการป่าไม้ จากป่า
ไม้เดิมซึ่งเป็นของรัฐเปลี่ยนเป็นป่าไม้ของประชาชน เพื่อนำไปสู่กิจกรรมต่างๆของคนท้องถิ่นที่
อาศัยอยู่กับป่า นโยบายต่างๆของรัฐบาลที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ได้ถูกประกาศใช้ ผล
ประการหนึ่งที่เกิดขึ้น คือ ป่าชุมชนซึ่งเกิดมานานแล้วในประเทศได้รับความสนใจและมีการพัฒนา
เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ป่าชุมชน และรูปแบบของการจัดการป่าไม้โดยชุมชนยังไม่
ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังมีอุปสรรคหลายอย่าง โดยมีสาเหตุทั้ง ปัจจัยภายใน และ ใน
ส่วนของกรอบกฎหมายของรัฐบาล จึงเกิดประเด็นปัญหาซึ่งต้องการการศึกษาต่อไป

ในการศึกษานี้ได้วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในส่วนของการจัดการป่าชุมชนในชุมชน
กวางตู โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์เชิงสถาบัน ผู้วิจัยได้คัดเลือกหนึ่งหมู่บ้านจากทั้งหมดสามหมู่
บ้านของชุมชนดังกล่าวเป็นพื้นที่ศึกษา ข้อมูลภาคสนามได้มาจากการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม
การสัมภาษณ์และการสำรวจในระดับครัวเรือน มีการใช้การประเมินอย่างมีส่วนร่วมเพื่อหาตัวชี้วัด
ในด้านการจัดการของชุมชน

พื้นที่ป่าไม้ในหมู่บ้านเป็นป่ารุ่น 2 และป่าปลูกมีอายุน้อยกว่า 4 ปี มูลค่าทางเศรษฐกิจของ
ทรัพยากรป่าไม้มีไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ป่าชุมชนนี้มีความสำคัญในการอนุรักษ์ และให้ทรัพยากร
น้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูก และกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าการจัดการป่าชุมชนในหมู่บ้านที่ศึกษา เกิดขึ้นจากประเพณีและพิธีกรรมในป่าไม้ ซึ่งมีมาช้านานแล้ว แรงจูงใจเริ่มต้นของชาวบ้านในการปกป้องป่าไม้เกิดจากความเชื่อ และจิตวิญญาณของผู้คนเอง แต่แรงจูงใจที่สำคัญก็คือ เพื่ออนุรักษ์แหล่งต้นน้ำลำธาร

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองระดับท้องถิ่นทำให้สถาบันการจัดการป่าไม้ในระดับท้องถิ่น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยก่อนปลาย พ.ศ. 2523 การจัดการป่าไม้ในระดับท้องถิ่น อยู่ภายใต้การควบคุมในระบบสหกรณ์ มีรูปแบบการบริหารจัดการแบบบนลงล่าง โดยนับตั้งแต่ พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา องค์กรดังกล่าวได้อยู่ภายใต้การควบคุมด้วยอำนาจของชุมชน รูปแบบการจัดการจึงกลายมาเป็นแบบล่างสู่บน

การพัฒนาการเกษตรช่วยลดการพึ่งพาทรัพยากรที่ได้จากป่าของชุมชน และยังเพิ่มการพึ่งพาอาศัยแหล่งน้ำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ช่วยให้ชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน

การที่คนในชุมชนมีความเข้าใจที่แตกต่างกันในกฎหมายป่าไม้มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพวกเขา คนที่เข้าใจว่าป่าไม้เป็นสมบัติสาธารณะจะเลือกที่จะร่วมมือกันในการจัดการป่าไม้ สำหรับบุคคลที่เข้าใจว่าป่าไม้เป็นของรัฐจะเลือกที่จะไม่ร่วมมือกันในการจัดการ การร่วมมืออย่างจริงจังในสังคม การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน การพึ่งพาป่าต้นน้ำลำธารผนวกกับ ความเชื่อและกฎที่สร้างร่วมกันของชุมชน สิ่งเหล่านี้เป็นรากฐานของการจัดการป่าไม้ของชุมชน

นโยบายของรัฐ ได้มอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น ในการจัดการป่า และทำให้เกิดกฎระเบียบที่ถูกต้องที่เกี่ยวกับป่าชุมชน และทำให้อำนาจของชุมชนในการรักษาป่าดีขึ้น

นโยบายป่าไม้และการจัดสรรพื้นที่ป่าไม้นั้น ได้ให้แรงจูงใจที่สำคัญแก่ประชาชนในการจัดการป่าที่ดี ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รู้จักการจัดการป่าไม้ อย่างไรก็ตามนโยบายดังกล่าวยังไม่เสร็จสิ้นสมบูรณ์ หรือมีการดำเนินการล่าช้า ส่งผลให้เกิดสภาพที่พื้นที่ป่าไม้ไม่มีผู้ครอบครองและได้ถูกนำมาใช้เป็นแหล่งหาประโยชน์ของผู้ทำผิดกฎหมาย

ตั้งแต่ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน ภาพรวมของการจัดการป่าไม้ชุมชนในระดับหมู่บ้านทั้งหมดแล้วดีขึ้นกว่าก่อนปี พ.ศ. 2533 คาดว่าในอนาคตการจัดการป่าไม้ชุมชนในระดับหมู่บ้านมีแนวโน้มในการพัฒนาดีขึ้น

แม้ว่ามีข้อจำกัดบางสิ่ง แต่บทบาทของการจัดการป่าไม้โดยชุมชนในระดับหมู่บ้านได้ถูกพิสูจน์ว่ามีบทบาทที่สำคัญในการจัดการป่าไม้ เพื่อช่วยให้แต่ละหมู่บ้านมีการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างถูกกฎหมาย และช่วยให้อุปสรรคผ่านพ้นไป การศึกษานี้เสนอแนะว่ารัฐบาลควรพิจารณา และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะสร้างสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับกฎหมายสำหรับการจัดการป่าไม้ของชุมชน ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลควรให้การสนับสนุนในด้านการเงิน และด้านเทคโนโลยีให้แก่หมู่บ้าน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง